

Analysenotat fra Børns Vilkår om unges bekymringer, savn og skolegang under lockdown

Analyse af spørgeskemaundersøgelse blandt 709 unge på BørneTelefonen.dk om deres oplevelser med skolegang og deres bekymringer og trivsel i lockdown-perioden. De unge går i 6. klasse og op til ungdomsuddannelse. Undersøgelsen er gennemført med støtte fra Egmont Fonden.

Hovedresultater

- Hver femte ung (21 pct.) bekymrer sig meget eller en del om coronavirus. Særligt pigerne bekymrer sig – hver fjerde pige (26 pct.) og hver tiende dreng (9 pct.) bekymrer sig meget eller en del om coronavirus.
- Halvdelen af de unge (48 pct.) kan ikke så godt eller slet ikke lide at have fjernundervisning eller lave skoleopgaver derhjemme.
- Pigerne bruger mere tid på skolearbejde end drengene. 39 pct. af pigerne og 25 pct. af drengene bruger 5 timer eller mere på skolearbejde om dagen.
- Halvdelen (55 pct.) af de unge er enige eller meget enige i, at lærerne giver dem for mange skoleopgaver i lockdown-perioden.
- 77 pct. savner at være sammen med deres venner i skolen og 48 pct. savner at gå til fritidsaktiviteter efter skole.
- 4 ud af 10 unge savner en pause fra deres familie.
- Hver tredje ung (31 pct.) har meget ofte eller ofte følt sig ensom, efter skolerne blev lukket. Især pigerne føler sig ensomme – 37 pct. af pigerne og 18 pct. af drengene har meget ofte eller ofte følt sig ensom.

Det fortæller de unge

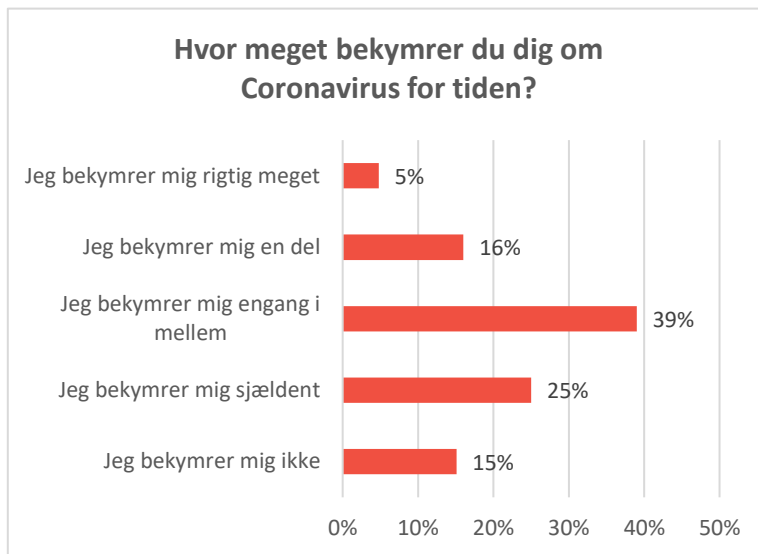
- De unge er mest bekymrede for, om deres familiemedlemmer bliver syge af coronavirus, hvornår de igen kan se deres venner, og hvornår deres kendte hverdag vender tilbage. Et mindretal frygter selv at blive syge.
- Mange af de unge fortæller, at de ikke trives med fjernundervisning, og de glæder sig til at vende tilbage til skolen. Det kan være svært at koncentrere sig derhjemme, når resten af familien er hjemme, og motivationen kan svigte, når man skal sidde alene foran en computer.
- Mange unge fortæller, at lærerne giver dem for mange opgaver og med for korte tidsfrister. Det opleves stressende for nogle unge. Ikke alle unge oplever at kunne få hjælp til skolearbejdet.
- Savnet til klassekammerater og hverdagen på skolen er stort. Flere unge nævner også, at de gerne vil afslutte skoleåret rigtigt, afholde dimission, lave blå bog osv.

Resultater

Bekymringer: De unge bekymrer sig om coronavirus

Hver femte ung (21 pct.) bekymrer sig meget eller en del om coronavirus. 39 pct. bekymrer sig engang imellem.

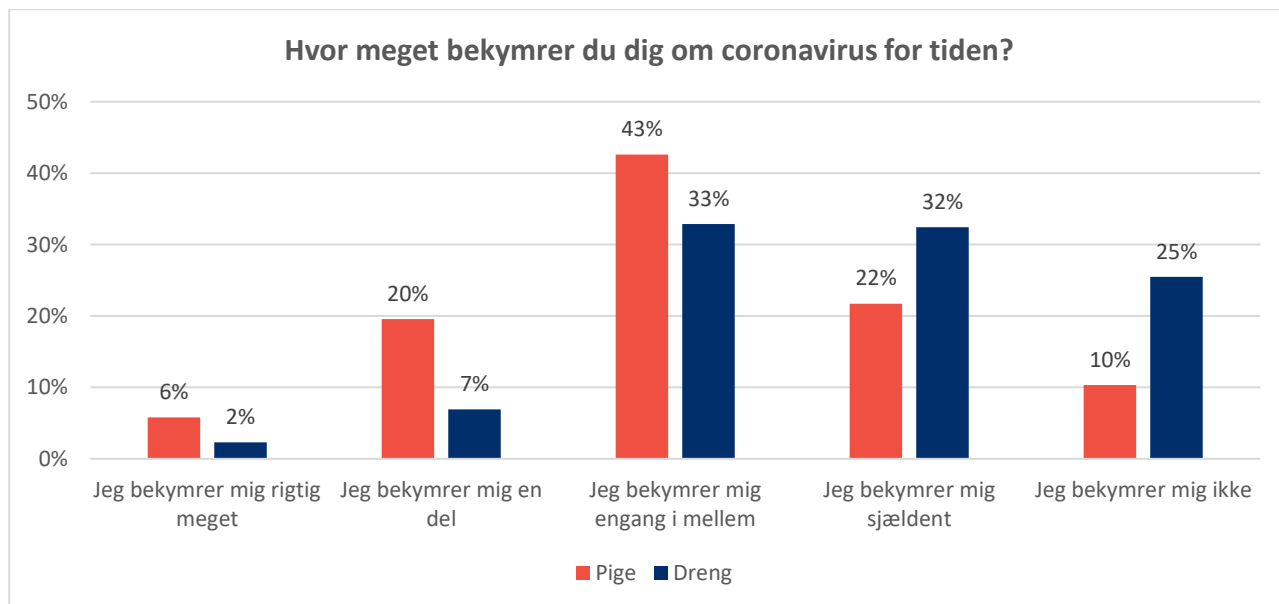
De unge har mange typer af bekymringer – i gennemsnit angiver hvert barn 5,7 bekymringer/svar. De unge bekymrer sig om det nære: Om deres familie, om deres hverdagsliv, om presset fra skoleopgaverne, og om hvornår de må se deres venner igen. Få unge er bekymrede for selv at blive syge med coronavirus.

Antal svar: 694. Svarkategorien "ved ikke" er frasorteret

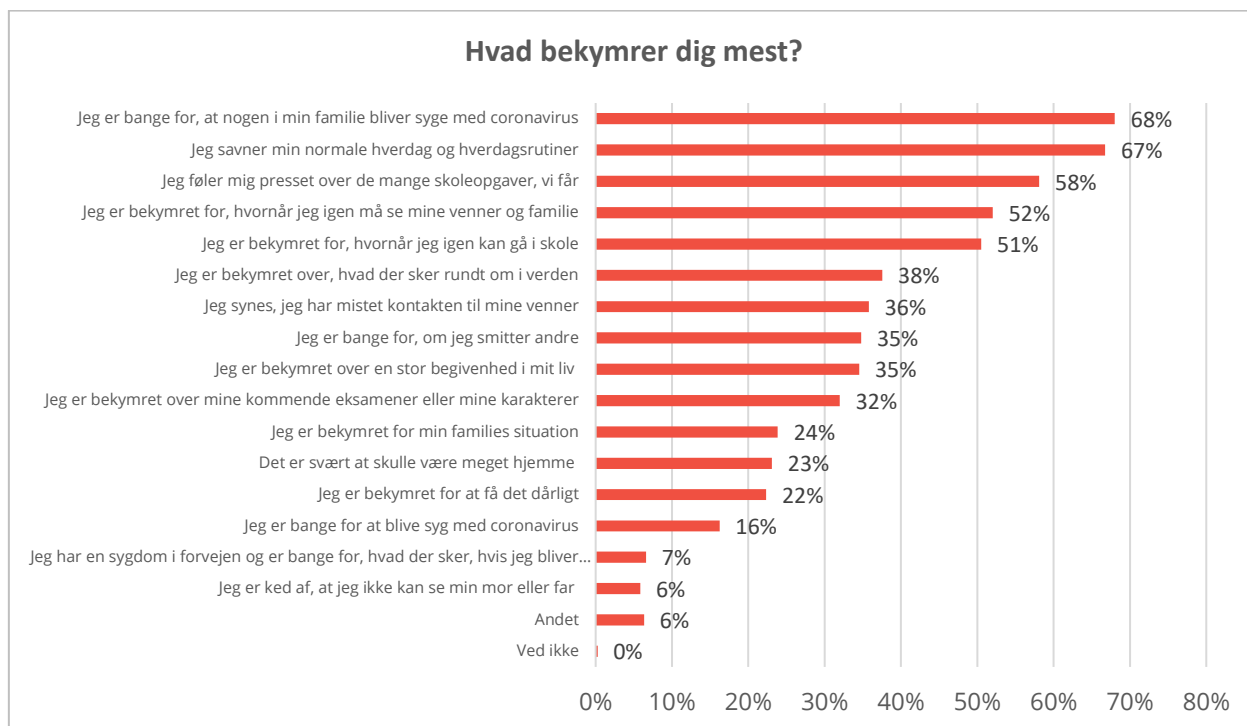
Pigerne bekymrer sig mere end drengene

Hver fjerde pige (26 pct.) bekymrer sig rigtig meget eller en del om coronavirus. Det gælder for hver tiende dreng (9 pct.). Omvendt bekymrer 25 pct. af drengene sig slet ikke om coronavirus, hvor det gælder for 10 pct. af pigerne.

Antal svar: 681. Svarkategorien "ved ikke" er frasorteret

Unge bekymrer sig om det nære: Om venskaberne, om familien og om deres hverdag

Antal svar: 394. Figuren viser en oversigt over årsager til, at unge bekymrer sig. Unge, der har svaret, at de bekymrer sig "rigtig meget, en del eller engang imellem" har fået spørgsmålet. De unge måtte angive flere svar, hvorfor tallene ikke summer til 100 pct. De unge har i gennemsnit angivet 5,7 svar på spørgsmålet.

I undersøgelsens åbne svar fortæller de unge, hvad der bekymrer dem mest i forhold til coronavirus:

"Min morfar er meget syg af kræft og han har ikke lang tid tilbage. Jeg vil gerne være så meget sammen med ham som muligt, men jeg er bange for at smitte ham"

"Jeg føler mig super dårlig og føler jeg går glip af en masse undervisning. Det lærerne sender ud giver ingen mening og skal snart i 8 klasse og have karakter."

"Jeg savner min efterskole og føler ikke, at jeg er hjemme."

"Jeg syntes de FaceTime samtaler mine lærere underviser med giver mig stress"

"At min mor bliver syg, fordi hun er en af de udsatte, fordi hun har en sygdom i forvejen"

Hvad bekymrer de unge mest? Top 5

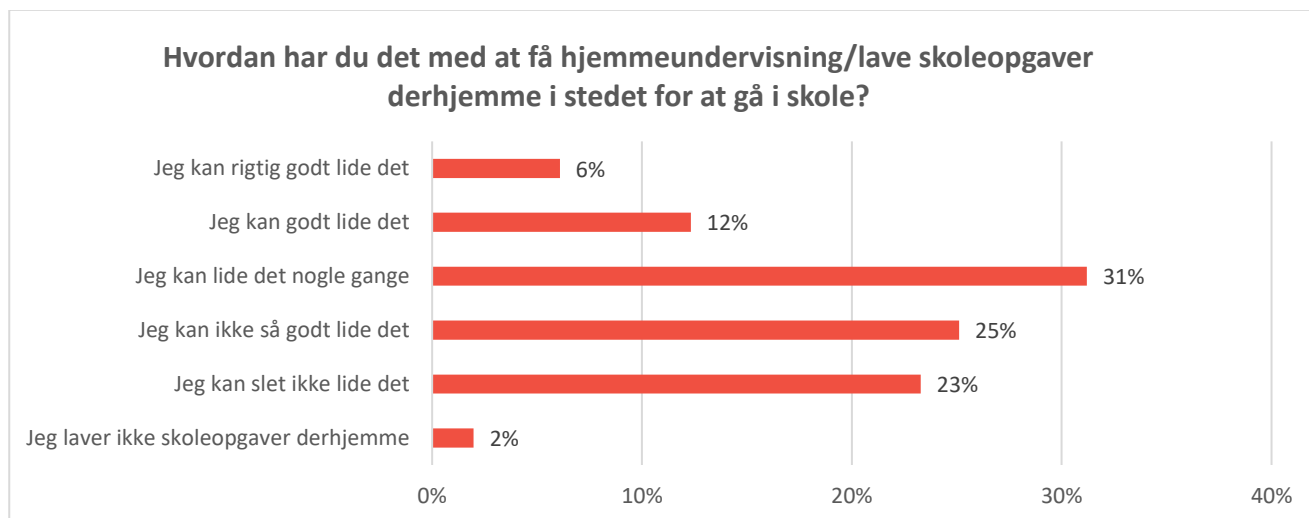
- Familie bliver syge med coronavirus (68%)
- Savner normal hverdag og rutiner (67%)
- Presset over skoleopgaver (58%)
- Bekymret for hvornår man må se venner igen (52%)
- Bekymret for hvornår skolen begynder (51%)

Øvrige udvalgte resultater

- 1 ud af 3 oplever, at de har mistet kontakten til venner (36 pct.)
- 1 ud 3 bekymrer sig om deres kommende eksamener (32 pct.)
- Hver femte er bekymret for at få det dårligt, f.eks. selvskade, angstanfald mv. (22 pct.)
- 23 pct. synes det er svært at være hjemme i familien, f.eks. fordi de ikke har det godt med familien
- 16 pct. er bekymrede for selv at blive syge eller smittede med coronavirus

Fjernundervisning: De unge trives ikke med undervisning derhjemme

Undersøgelsen viser, at knap halvdelen (48 pct.) af de unge ikke så godt eller slet ikke kan lide fjernundervisning og at lave skoleopgaver derhjemme. 31 pct. svarer, at de kan lide det nogle gange.

Antal svar: 657. Svarkategorien "ved ikke" er frasorteret

I undersøgelsen svarer 42 pct. af de unge, at de er enige eller meget enige i, at de har svært ved at lave deres skolearbejde derhjemme. Dette gælder for knap halvdelen af pigerne (47 pct.) og knap hver tredje dreng (31 pct.). I undersøgelsens åbne svar fortæller de unge, at det er svært at finde motivationen frem, når skoledagen foregår virtuelt. De har svært ved at koncentrere sig i længere tid ad gangen, føler sig uengagerede og bliver hurtigt distraherede. Nogle unge fortæller, at det er svært at få struktur på hverdagen, når der ikke er en lærer til at "svinge piskan". Andre unge fortæller om udfordringer med teknikken, der kan stjæle tid og fokus.

Primære årsager til, at børn og unge finder det udfordrende at udføre skolearbejdet hjemmefra

- Mangel på hjælp fra lærerne
- Manglende motivation
- For mange opgaver og for korte tidsfrister
- Hverdagen er for ustruktureret
- Udfordringer ved virtuelle møder/tekniske udfordringer

Note: Børnene har svaret på spørgsmålet: Fortæl hvorfor det er svært for dig at lave dit skolearbejde derhjemme i øjeblikket?

"Opgaverne er for uklare og lærerne har ofte for travlt til at hjælpe mig. Så jeg ender med at sidde fast, og arbejder langsomt indtil sent om aftenen, når jeg endelig bliver færdig"

"Det er bare kedeligt at være hjemme"

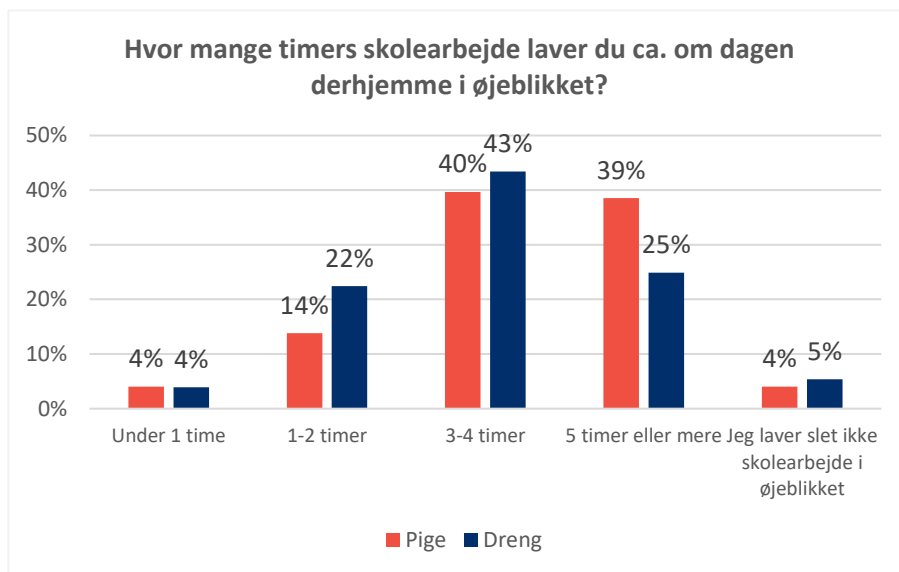
"Mister hurtigt fokus og ender på YouTube"

"Det er meget umotiverede, fordi der er store mængder opgaver, men man får ikke den sjove del af skolen med, hvilket er det sociale. Derudover er det svært at nå alle opgaverne, da der er for meget arbejde. Så er det også hårdt at sidde foran computeren 24/7"

"Man spilder rigtig lang tid, når man skal mødes på fx Teams, fordi der er mange, der har problemer med at komme ind osv. Gruppearbejde er rigtig besværligt fordi man ikke kan sidde sammen og rigtig arbejde sammen"

Pigerne bruger mest tid på skolearbejde

41 pct. af de unge i undersøgelsen bruger 3-4 timer om dagen på skolearbejde derhjemme. Pigerne bruger mere tid på skolearbejde end drengene – 39 pct. af pigerne bruger 5 timer eller mere om dagen, hvor dette gælder for 25 pct. af drengene.

Antal svar: 654. Svarkategorien "ved ikke" er frasorteret

For mange opgaver

Halvdelen (55 pct.) af de unge i undersøgelsen er enige eller meget enige i, at de synes deres lærere giver dem for mange opgaver for.

Flere børn og unge fra undersøgelsen fortæller, at de føler sig stressede over, at lærerne giver dem mange opgaver og afleveringer for og meget korte tidsfrister. Der er opgaver, der skal afleveres i slutningen af hver time, og det presser eleverne, der heller ikke altid føler, de får den hjælp, de har brug for, til at udføre opgaverne til tiden.

Undersøgelsen finder en signifikant sammenhæng mellem de unges uddannelsesniveau og deres vurdering af, om de får for mange opgaver. Det er især de unge på ungdomsuddannelserne, der synes, at lærerne giver for mange opgaver. 74 pct. af de unge på ungdomsuddannelserne er enige eller meget enige i, at lærerne giver dem for mange opgaver. Til sammenligning svarer 52 pct. af de unge i folkeskolens 6-10. klasse det samme.

"For mig er det meget stressende. Der er mange opgaver, man skal lave, og hvis man kommer til at stå stille og ikke rigtig kan komme videre, bruger længere tid på en opgave end man måske lige skulle, så føler jeg, at jeg kommer bagud med alt det andet, der skal laves"

"Opgaverne er alt for store, og det er svært at få hjælp, fordi man ikke bare kan spørge læreren, og der kan gå lang tid, før de svarer. Der er rigtig tit problemer med elektronikken, så det tager rigtig lang tid at starte op. Det er stressende, at man har en deadline i slutningen af hver eneste time. Man kan ikke blive ved med at være motiveret en hel dag."

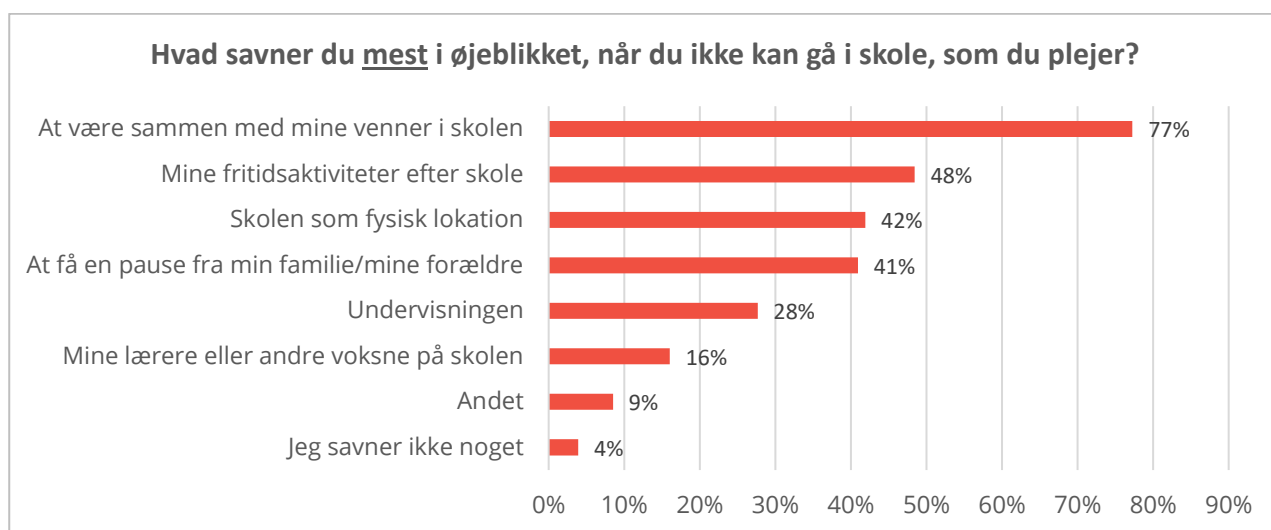
De fleste unge oplever, at de kan få hjælp til skoleopgaver

67 pct. af de unge svarer, at de kan få hjælp af en lærer, hvis de har brug for det. 48 pct. vurderer, at de kan få hjælp af deres forældre. 8 pct. af de unge oplever, at de ikke kan få hjælp til skoleopgaverne og må klare sig selv.

Skolesavn: De unge savner deres kammerater, fritidsaktiviteter og at få en pause fra deres familie

I lockdown-perioden, hvor de unge går i skole derhjemme og ikke må samles med venner, som de plejer, er det savnet til kammeraterne der fylder mest. 77 pct. svarer, at de savner at være sammen med deres venner i skolen. Mange savner også at kunne gå til fritidsaktiviteter efter skole (48 pct.), mens det at være i skolens miljø, frem for at være hjemme, også er et udbredt savn (42 pct.).

Savnet til skolens lærere eller fagpersonale er mindre – 16 pct. savner deres lærere. Derudover peger tallene på, at 4 ud af 10 unge savner at få en pause fra deres familie, som de opholder sig meget sammen med i lockdown-perioden.

Antal svar: 611. Figuren viser en oversigt over, hvad de unges savner mest. De unge måtte angive flere svar, hvorfor tallene ikke summer til 100 pct. Der er i gennemsnit angivet 2,6 svar på spørgsmålet.

De unge glæder sig mest til at...

- Se deres kammerater
- At være en del af et klassefællesskab igen
- Komme tilbage til en normal hverdag med struktur og fysisk undervisning
- Hvis muligt at kunne gennemføre de planlagte begivenheder og fejringer, såsom dimission, eksamener mv.

Note: Børnene har svaret på spørgsmålet: *Fortæl hvad du glæder dig mest til ved at skulle i skole igen*

"Jeg glæder mig mest til at få en ordentlig og planlagt og planfast undervisning. Som henholdsvis er meget bedre end at skulle sidde derhjemme og nærmest "gætte" sig frem til facit, i de forskellige fag. Ydermere, glæder jeg mig også enormt meget til at se mine klassekammerater (heriblandt venner)"

"Det er jo mit sidste år i folkeskole, så håber bare, at vi kan få afsluttet ordentligt."

"Ser frem til at kunne mærke mine læreres entusiasme, tilbringe frikvarterer med klassen og få en rutine og struktur tilbage"

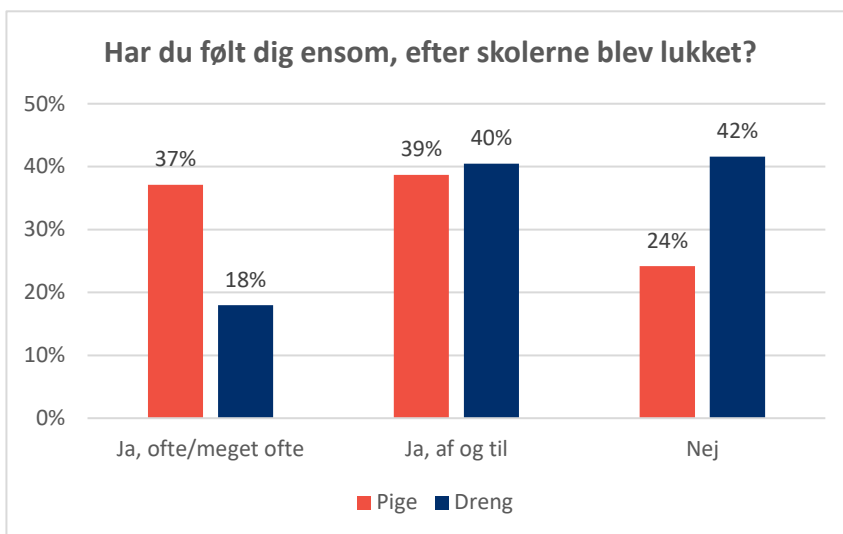
"Forhåbentlig gennemføre store milepæle, som var sat på pause (dimission, sidste skoledag, drama, blå bog, koncerter)"

"Jeg glæder mig til at komme tilbage til hverdagen for dette her er ikke noget, man lige kan vænne sig til. Og fordi jeg er teenager, så sker der så meget andet i mit liv at jeg ikke lige har brug for en epidemi"

Mange unge føler sig ensomme

31 pct. af de unge har meget ofte eller ofte følt sig ensomme, efter skolerne lukkede. Især pigerne føler sig mere ensomme efter skolerne lukkede. 37 pct. af pigerne har meget ofte eller ofte følt sig ensomme, hvor det gælder 18 pct. af drengene.

Antal svar: 619. Svarkategorierne "meget ofte" og "ofte" er her slået sammen

De fleste unge har været i dialog med deres lærer og klassekammerater under lockdown. Et mindretal har ikke set nogle klassekammerater

Størstedelen af de unge har været i kontakt med deres lærer under lockdown; kontakten er primært sket via virtuelle møder på Teams, Skoletube mv. (77 pct.). 53 pct. af de unge svarer, at en lærer har skrevet til dem, f.eks. via intra mens 31 pct. har oplevet, at en lærer har ringet til dem.

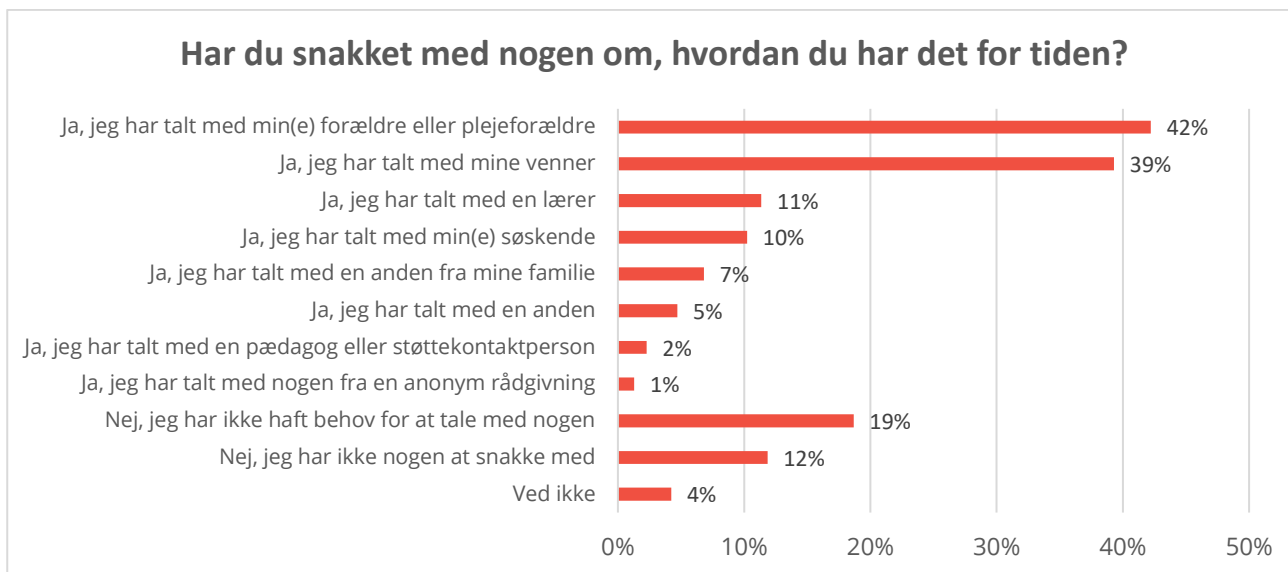
2 pct. af de unge svarer i undersøgelsen, at de ingen kontakt har haft til en lærer under lockdown. 0,8 pct. svarer, at det kun er deres forældre, der har haft dialog med lærerne.

I forhold til relationerne til klassekammeraterne oplever en lidt højere andel af de unge (6 pct.), at de ingen kontakt har haft til deres klassekammerater under lockdown. De unge, der har set deres klassekammerater, har især været i kontakt i forbindelse med videoopkald med klassen (65 pct.) og via sociale medier (68 pct.). 44 pct. af de unge har set deres kammerater fysisk, mens 1 ud af 5 har gamet med klassekammerater (21 pct.).

Ikke alle børn har nogen at snakke med

Det er en ny og anderledes tid at være ung i, og det er vigtigt, at børn og unge oplever, at de har nogen at tale med. Børns Vilkår's undersøgelse peger på, at et betydeligt mindretal (12 pct.) oplever, at de ikke har nogen at snakke med om, hvordan de har det for tiden.

Forældre/plejeforældre (42 pct.) og venner (39 pct.) er dem, som de unge primært har snakket med om, hvordan de har det.

Antal svar: 616. Figuren viser en oversigt over, om de unge har snakket med nogen. De måtte angive flere svar, hvorfor tallene ikke summer til 100 pct. Der er i gennemsnit angivet 1,5 svar på spørgsmålet.

Nogle unge vil ikke tilbage i skole

Størstedelen af de unge (74 pct.) glæder sig til at komme tilbage til skole. 17 pct. af de unge svarer dog, at de ikke glæder sig til, at skolerne åbner igen.

Nogle unge trives med fjernundervisning

Nogle af de unge påpeger, at undervisningen hjemmefra giver mere arbejdsro, at de lærer mere og koncentrerer sig bedre. Samtidig glæder de sig over den fleksibilitet virtuel undervisning medfører, hvor de kan holde pauser og lave lektier, når det passer dem. Mange nævner også, at de har mere fritid, fordi de har kortere skoledage og hurtigere bliver færdige med lektier.

"Jeg syntes at det er mere overskueligt at arbejde derhjemme og der er jeg også mere tryk i modsætning til når jeg er i skole og er blandt en masse mennesker i lang tid"

"Det fungerer godt for mig, at jeg selv kan administrere min arbejdstid. Jeg har et godt overblik over, hvad jeg skal nå i ugen, hvilket gør det mere overskueligt"

"Jeg kan endelig meget godt lide den hverdag jeg har fået skabt herhjemme - jeg foretrækker den frem for den travle hverdag, hvor man ikke har tiden til andet end skolen"

"Jeg får sovet mere herhjemme og har derfor ikke søvnmangel + bliver mindre stresset herhjemme"

En gruppe unge savner ikke skolen

Undersøgelsen viser, at 6 pct. af de unge ikke har været i kontakt med nogle af deres klassekammerater, efter skolerne er lukket.

"Jeg er altid alene og ensom i skolen jeg hader at være der"

"Alle hader mig og jeg har det ikke godt og jeg har ingen venner"

"Jeg har det godt derhjemme og føler ikke rigtig noget fællesskab på skolen"

Børn og unge, der før lockdown ikke trivedes i skolen, har ikke samme forventningsglæde ved et kommende gensyn med klassen, som deres klassekammerater. Nogle unge fortæller, at de bliver drillet og mobbet og derfor har det meget bedre derhjemme. En del børn og unge føler sig ekskluderet fra fællesskabet, føler ikke de passer ind i klassen og har få eller ingen venner, de glæder sig til at se igen.

Tilbagevenden til skole

De unge bekymrer sig om smitte, nye forholdsregler og deres faglige niveau, når de tænker på at skulle tilbage til skolen

De unges bekymringer omkring genopstart i skolen omhandler:

- Om de er faldet bagud fagligt eller kan nå at lære det, de skal
- Eksamener og årskarakterer
- Nye forhåndsregler ift. at nedbringe smittefarer, såsom at vaske hænder og holde afstand til kammeraterne
- Bekymringer ift. at blive smittet eller tage smitten med hjem til familien

Note: Børnene har svaret på spørgsmålet: *Er der noget, der bekymrer dig, når du tænker på at skulle starte i skole igen? Fortæl hvad der bekymrer dig*

" Umuligt jeg skal vaske hænder så meget, som jeg har set dem, der er i skole nu skal"

" Hvis en elev på efterskolen har corona får vi det hurtigt alle sammen"

" Ja, at vi må ikke kramme, eller give high five til sine venner, man skal også sidde 2 meter væk fra sine venner igen"

" Jeg var allerede bagud i skole og det her hjemme skole har overhovedet ikke hjulpet på det"

" Jeg er bekymret for, hvordan undervisningen tilrettelægges, og hvor mange afleveringer/lektier og årsprøver vi får, når vi starter igen, nu hvor der ikke er eksaminer for mit vedkommende. Desuden er jeg bekymret for, om jeg når at lære alt det pensum, som vi skal igennem i dette skoleår"

De unges gode råd til andre unge, der synes det er svært at skulle vende tilbage til skolen

De unges gode råd til skolegenopstart:

- Tag én dag ad gangen og gør dit bedste
- Husk på det positive ved skolestart
- Tal med andre om, hvordan du har det, f.eks. dine forældre, lærer eller klassekammerater
- Husk at andre også kan være nervøse – det skal nok gå
- Lav særaftaler med din lærer, f.eks. færre timer eller ingen afleveringer
- Opbyg et godt klassefællesskab, skab hygge i klassen

Note: Børnene har svaret på spørgsmålet: *Det kan være svært for nogle børn og unge at skulle vende tilbage til skolen igen. Har du gode råd til, hvordan man bedst hjælper børn, der synes det er svært at skulle i skole?*

" Gør dit bedste. Ik tænk på det du ikke når af få lavet. Men det du får lavet"

" Man skal huske skolen ikke er en straf mod en. Skolen bidrager med meget og er der ikke kun for at du skal blive klogere. Du lærer om dig selv og hvilke interesser du har. Fjernundervisning kan ikke give dig samme indsigt. Så husk: skole kan være kedeligt, men skolen er også med til at forme os som mennesker"

" Prøv og tænk på det positive i det, du ser dine venner, lærer og får en normal undervisning igen. Ikke tænkt så meget over det - tænkt på sjove og gode ved det hele igen."

" Man skal bare tage en dyb vejrtrækning og slappe af. Jeg tror alle lidt nervøse, men det skal nok gå"

" Hvis det er svært så prøv med at aftale med dine lærere om, at du kan starte med mindre timer"

" Lærerne kunne styre det sociale mere i starten, og lave fællesaktiviteter for alle, så man bliver rystet sammen igen."

Metode

Undersøgelsen er gennemført på Børnetelefonen.dk i perioden 5. april-27. april. Undersøgelsen har også være eksponeret på sociale medier. I notatet indgår besvarelser fra 709 unge i alderen 11-20 år, der alle er i gang med en uddannelse fra 6. klassetrin og op.

Antallet af besvarelser er ikke gennemgående på tværs af figurer, da der er et løbende frafald af respondenter i spørgeskemaet. Hvis svarkategorier er frasorteret eller slået sammen, fremgår det af figuren.

Undersøgelsen er ikke repræsentativ og data er ikke vægtet.

Kønsfordelingen er: 67 pct. piger, 32 pct. drenge og 2 pct. andet/ønsker ikke at svare.

Uddannelsesfordelingen er som i figur 1. Kun i to kryds er der fundet en signifikant sammenhæng på uddannelsesbaggrund. Det indikerer, at de unge generelt har besvaret ensartet på tværs af uddannelsesniveau, dvs. grundskole og ungdomsuddannelser. Dog bemærkes det, at der blot indgår 91 besvarelser fra unge på en ungdomsuddannelse.

Figur 1: De unges uddannelsesbaggrund på gennemførelsestidspunktet

	n	Pct.
6. klasse	114	16
7. klasse	121	17
8. klasse	145	20
9. klasse	168	24
10. klasse	20	3
Efterskole	50	7
Gymnasial uddannelse (STX, HHX, HF mv.)	84	12
Erhvervsuddannelse	7	1
Total	709	100

Alle sammenhænge, der indgår i analyserne, er testet ved hjælp af χ^2 . Kun statistisk signifikante sammenhænge ($p < 0,05$) indgår.